

**Protokół z połączonego posiedzenia Zespołu Zadaniowego ds. Rewitalizacji
oraz Zespołu Konsultacyjnego ds. Rewitalizacji z dnia 30 października 2023 roku**

W dniu 30 października 2023 roku w sali etnograficznej w jatkach miejskich odbyło się wspólne posiedzenie zespołów ds. rewitalizacji miasta Rawa Mazowiecka.

Na posiedzeniu obecni byli:

1. Piotr Irla
2. Bożena Sukiennik
3. Dorota Zakonnik
4. Arkadiusz Rataj
5. Paweł Piątkiewicz
6. Karolina Gawot
7. Magdalena Bernacik
8. Mariusz Szadkowski
9. Teresa Sekuter
10. Agnieszka Zimecka
11. Marcin Broniarczyk
12. Bogumiła Sitarek
13. Bożena Kaczmarek
14. Małgorzata Walendziak
15. Hubert Jankowski
16. Krystyna Florczak jako protokolant

1

W spotkaniu wzięła również udział pani Agnieszka Bednarska – Bernatek, pracownik Dyrekcji Generalnej ds. Polityki Regionalnej i Miejskiej w Komisji Europejskiej.

Zagadnieniami, nad którymi przede wszystkim postanowiono skupić się podczas połączonego posiedzenia zespołów zadaniowego i konsultacyjnego, były sytuacja demograficzna oraz rola dziedzictwa kulturowego i kreatywności w rozwoju centrów miast. Punktem wyjścia do dyskusji były zagadnienia poruszane w trakcie Europejskiego Tygodnia Regionów i Miast, który odbywał się w Brukseli w dniach 10-13 października br. W tym wydarzeniu, poświęconym polityce spójności, wzięli udział politycy, przedstawiciele administracji różnego szczebla, eksperci i naukowcy z regionów i miast całej Europy.

Wskazano także na problematykę, która będzie przedmiotem prac w ramach kolejnego okresu programowania Unii Europejskiej. Należy do niej m.in.:

- współpraca transgraniczna;
- lokalne zmiany energetyczne na rzecz zrównoważonego rozwoju;
- transformacja postindustrialna;

- promowanie innowacji społecznych;
- zatrzymywanie talentów na rzecz rozwoju regionalnego;
- rozwój napędzany przez małe i średnie ośrodki miejskie.

W Polsce szczególnie ważną kwestią wydaje się być wykorzystanie potencjału talentów w odpowiedzi na niekorzystne zmiany demograficzne. Cała wschodnia część naszego kraju jest zagrożona niedostatecznym ich wykorzystaniem w przyszłości, natomiast w województwie łódzkim problem istnieje już dzisiaj. Region łódzki jest obszarem o najwyższym w Polsce wskaźniku obciążenia demograficznego i jednym z 46 regionów w Europie najmocniej dotkniętych tym problemem. Wskaźniki dla Rawy Mazowieckiej wskazują na sytuację gorszą w tym zakresie niż średnia dla województwa łódzkiego.

Unia Europejska proponuje podejmowanie działań zaradczych, które obejmują m.in.:

- wspieranie rodziców w godzeniu aspiracji zawodowych z opieką nad dziećmi;
- wspieranie młodszych pokoleń w rozwoju osobistym i podnoszeniu umiejętności;
- wzmacnianie pozycji starszych pokoleń;
- rozwiązywanie problemu niedoboru pracowników za pomocą zarządzanej legalnej imigracji.

Wymienione działania powinny być prowadzone w obszarach dotyczących wykorzystania potencjału technologii cyfrowych, zaangażowania społecznego, tożsamości lokalnej oraz edukacji. Podczas posiedzenia szczególnie dużo uwagi poświęcono zagadnieniu edukacji. Przede wszystkim zwrócono uwagę, że w obecnym procesie kształcenia nie uczy się tzw. umiejętności miękkich, takich jak umiejętność wypowiadania się czy pracy zespołowej. Niedostateczny wydaje się także poziom nauczania języków obcych. Dużym wyzwaniem pozostaje zasada włączenia społecznego prowadzonego przez szkoły wobec uczniów ze specjalnymi potrzebami. Włączenie z jednej strony bardzo słuszne i potrzebne, z drugiej strony niejednokrotnie wymaga zatrudnienia pedagoga ze specjalnością w dziedzinie oligofrenopedagogiki i nie do końca sprawdza się w bardzo licznych klasach. Zwrócono także uwagę, że w szkołach i klasach o profilu branżowym bardzo pożądane byłyby spotkania młodzieży z pracodawcami, a szczególnie możliwość poznania przez uczniów praktycznej strony pracy u konkretnego pracodawcy.

Jeżeli chodzi o Rawę Mazowiecką, to w kontekście stwierdzonych problemów w dziedzinie demografii, należałoby podjąć działania służące zatrzymaniu w mieście młodych ludzi, którzy po zakończeniu edukacji często wybierają możliwość pracy i zamieszkania poza rodzinnym miastem oraz stworzeniu warunków zachęcających do zamieszkania nowych mieszkańców. Przy czym należy mieć na uwadze, że osoby z pokolenia wkraczającego obecnie na rynek pracy chcą zachować równowagę pomiędzy życiem zawodowym i osobistym, dbając o dobrą jakość życia. Rawa Mazowiecka znajduje się w stosunkowo niedużej odległości od większych miast i jest położona przy drodze ekspresowej, tak więc przy korzystnych rozwiązaniach

komunikacyjnych i coraz powszechniej stosowanej możliwości pracy zdalnej, nasze miasto mogłoby stać się miejscem zamieszkania nawet dla osób pracujących i obecnie mieszkających w tych większych miastach. W tym kontekście jeden z uczestników spotkania zwrócił uwagę na zasadność pojawienia się w mieście połączenia kolejowego, które stanowiłoby dobre uzupełnienie już istniejącego połączenia drogowego. Zwrócono także uwagę na zbyt małą liczbę połączeń autobusowych, sygnalizowaną m.in. przez uczniów dojeżdżających do szkół ponadpodstawowych w Rawie Mazowieckiej.

Kolejnym ważnym zagadnieniem mającym wpływ na rozwój Rawy Mazowieckiej i regionu jest rola dziedzictwa kulturowego będącego zasobem, na którym należy budować przyszłe aktywności. A jest to dziedzina, w której miasto ma duży potencjał. W samym obszarze rewitalizacji znajduje się ok. 60 zabytków, w tym 30 rejestrowych. Zadbanie i wyeksponowanie wartości kulturowych służy procesowi rewitalizacji. Działania oparte o dziedzictwo materialne i niematerialne budują tożsamość miasta i regionu, wzmacniają więzi mieszkańców z miejscem zamieszkania, są motorem napędowym do rozwoju turystyki i rozwoju funkcji społeczno – gospodarczych na danym obszarze. Wymagana jest jednak prawidłowa identyfikacja potencjałów, koncepcja ich wykorzystania i konsekwentne wdrażanie zadań. Działania bazujące na dziedzictwie historycznym w Rawie są już okazjonalnie podejmowane. Organizowane są m.in. wystawy, gry miejskie nawiązujące do historii miasta, spacer historyczny, spotkania dla mieszkańców poświęcone ważnym wydarzeniom z przeszłości miasta oraz dużym zakładom funkcjonującym kiedyś na terenie miasta i wywierającym wówczas duży wpływ na życie mieszkańców. Wymienione inicjatywy spotykają się z dużym odzewem społecznym, ciesząc się zainteresowaniem i licznym udziałem mieszkańców.

Wzmacnianie więzi z miejscem zamieszkania dzięki aktywnościom opartym o lokalne dziedzictwo i tradycję jest jednym z czynników wspierających atrakcyjność Rawy jako miasta dobrego życia. W ten sposób została też sformułowana wizja rozwoju miasta do 2030 roku.

Wizja ta zawarta jest w Strategii Rozwoju Miasta Rawa Mazowiecka 2030, w oparciu o którą, po 31 grudnia 2023 r.,¹ będą prowadzone działania wykorzystujące stworzony w wyniku procesu rewitalizacji potencjał.

Sporządził:

1. Krystyna Florczak
2. Bożena Sukiennik

Przewodniczący Zespołu
Zadaniowego i Konsultacyjnego ds. Rewitalizacji

Piotr Irla
Burmistrz Miasta Rawa Mazowiecka

¹ Art. 52 ust. 1 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji mówi: „do dnia 31 grudnia 2023 r. dopuszcza się realizację przedsięwzięć wynikających z programu zawierającego działania służące wyprowadzeniu obszaru zdegradowanego ze stanu kryzysowego, przyjmowanego uchwałą rady gminy, bez uchwalania gminnego programu rewitalizacji”.